

License Information

Study Notes (Biblica) (Swahili) is based on: Biblica Study Notes, [Biblica Inc.](#), 2023, which is licensed under a [CC BY-SA 4.0 license](#).

This PDF version is provided under the same license.

Study Notes (Biblica)

Wagalatia 1:1–10

Paulo alikuwa na wasiwasi sana kuhusu waumini huko Galatia. Walikuwa wameamini habari njema ambazo Paulo aliwafundisha kuhusu Yesu.

Lakini baada ya Paulo kuondoka waalimu wengine walikwenda Galatia. Walifundisha mambo yaliyopingana na habari njema kuhusu Yesu. Wagalatia walianza kuamini mafundisho hayo.

Mungu alikuwa amemtuma Paulo kuhubiri habari njema. Hiyo ilikuwa kazi ya Paulo kama mtume.

Paulo alikuwa na uhakika kabisa kuhusu ukweli wa ujumbe aliouhubiri. Alihubiri kwamba Yesu alitoa maisha yake kwa ajili ya dhambi za wanadamu. Yesu huwaweka huru wale ambao wanaamini kwake kutoka katika ulimwengu huu mwovu.

Hivyo ndivyo Paulo alivyoelezea nguvu za dhambi, kifo na uovu. Mungu Baba alitaka Yesu awaweke watu huru. Mafundisho yote kuhusu Yesu lazima yakubaliane na hili. Ikiwa hayakubaliani, wafuasi wa Yesu lazima wakatae kuamini.

Wagalatia 1:11–24

Paulo alieleza jinsi alivyopata habari njema kuhusu Yesu. Mwanzoni Paulo hakuamini kwamba Yesu alikuwa Masiha.

Paulo alikuwa daima Myahudi mwaminifu sana. Alijua sheria za Kiyahudi na mafundisho bora kuliko Wayahudi wengine wengi. Alikuwa Mfarisayo. Alikuwa akiwafunga wafuasi wa Yesu gereza kwa kutotii sheria za Kiyahudi.

Kisha Yesu akamtokea. Yesu alimwonyesha Paulo kwamba yeye alikuwa Mwana wa Mungu. Hii ilibadilisha kabisa maisha ya Paulo. Habari hii inasimuliwa katika Matendo sura ya 9.

Baada ya hapo, Paulo alitumia maisha yake kushiriki utangazaji wa habari njema kuhusu Yesu. Alikutana na mitume wengine kama Petro na Yakobo. Pamoja na waumini wengine huko Yudea, walifurahi kwamba Paulo alikuwa anamfuata Yesu.

Wagalatia 2:1–10

Miaka kumi na minne baada ya Paulo kuanza kumfuata Yesu kama Masihi, alikwenda Yerusalemu. Alikutana na Yakobo, Petro na

Yohana. Walikuwa watatu kati ya wanafunzi wa Yesu waliotegemewa zaidi. Walieneza ujumbe kuhusu Yesu miongoni mwa watu wa Kiyahudi.

Walimskiliza Paulo na walikubaliana na kila kitu alichohubiri. Walielewa kuwa Mungu alikuwa amemteua Paulo kuhubiri kwa Watu wa Mataifa. Paulo alieleza hili kwa Wagalatia ili waweze kuamini mafundisho yake. Ilikuwa njia nyingine ya kuonyesha kwamba hakuwa amebuni habari njema kuhusu Yesu. Alihubiri habari njema sawa na viongozi wengine muhimu wa kanisa walivyohubiri.

Sehemu ya habari njema ni kwamba waumini wa Mataifa hawahitaji kufuata Sheria ya Mose. Waumini wa Mataifa ambao ni wanaume hawahitaji kutahiriwa. Hili lilizungumziwa katika Matendo ya Mitume sura ya 15. Tito alikuwa mfano wa hili.

Wagalatia 2:11–21

Petro alijua kwamba Mataifa walikubaliwa katika familia ya Mungu. Kitabu cha Matendo sura ya 10 kinaeleza jinsi Mungu alivyomwonyesha Petro hilo. Lakini kulikuwa na waumini wa Kiyahudi ambao hawakukubaliana na hili. Walifikiri kwamba waumini wa Kiyahudi wanapaswa kubaki tofauti na waumini wa Mataifa. Walimpinga Peter.

Petro alianza kuwatendea Mataifa kama watu wa nje. Hakuwa tena akiwatendea waumini wa Mataifa kama ndugu na dada zake katika familia ya Mungu. Waumini wengine wa Kiyahudi kama Barnaba walifuata mfano wake. Walitendea sheria za Kiyahudi kuwa muhimu zaidi kuliko kumfuata Yesu pamoja na waumini wengine.

Paulo hakukubaliana kabisa na Petero. Alimrekebisha Petro hadharani. Kisha Paulo aliwaandikia Wagalatia kuhusu sheria. Alikuwa akizungumzia sheria za Kiyahudi zilizowatenganisha Wayahudi na Mataifa. Hii ilijumuisha sheria kuhusu tohara, chakula na kuheshimu siku ya Sabato. Paulo alieleza waziwazi kwamba kutii sheria hizi hakufanyi watu kuwa sawa na Mungu. Ni Yesu pekee anayeweza kuwaweka watu huru kutoka kwa nguvu ya dhambi na kuwarudisha kwa Mungu.

Paulo alielezea hili kana kwamba waumini wamesulubiwa pamoja na Kristo. Hii ni picha ya jinsi waumini wanavyounganishwa kwa karibu na

Yesu. Paulo hakuwa akisema kwamba waumini wanapigiliwa misumari kwenye msalaba. Ni Yesu pekee aliyepigiliwa misumari kwenye msalaba na kufa ili kuwaokoa watu kutoka dhambini. Paulo alikuwa akielezea jambo kuhusu waumini. Hawana tena maisha ya dhambi waliyokuwa wakiishi zamani. Njia hizo za zamani za kuishi zimekufa. Sasa waumini wana maisha mapya kutoka kwa Yesu. Hawapokei maisha haya mapya kwa kutii Sheria ya Mose. Wanayapokea kutoka kwa Yesu. Ni zawadi kwa sababu Yesu anawapenda watu wote.

Wagalatia 3:1-14

Baadhi ya waumini wa Kiyahudi huko Galatia waliani kuwa Sheria za Kiyahudi zilikuwa muhimu zaidi kuliko ahadi za Mungu. Mungu alikuwa ameahidi kubariki mataifa yote na watu kupitia Abrahamu. Maisha na kazi ya Yesu yalitimiza ahadi hii.

Hata hivyo, baadhi ya waumini wa Kiyahudi walifundisha kwamba waumini wa Mataifa walipaswa kutii Sheria ya Mose. Walipaswa kuitii ili kupokea baraka alizoahidi Mungu. Paulo alieleza tofauti kati ya kuwa na imani kwa Mungu na kutii sheria za Kiyahudi. Ibrahimu alifanywa kuwa sawa na Mungu kwa sababu aliamini Mungu na alikuwa na imani kwake.

Wagalatia wengine walijaribu kufanywa kuwa sawa na Mungu kwa kutii sheria za Kiyahudi. Hii ilimaanisha kwamba wangelazimika kutii Sheria ya Mose kikamilifu. Hili lilikuwa jambo ambalo hakuna mtu angeweza kufanya. Paulo alielezea hili kama kuwa chini ya laana ya sheria. Paulo alikuwa akizungumzia laana za agano. Alikuwa akizungumzia jinsi hakuna mtu anayeweza kutii sheria kikamilifu. Alikuwa pia akizungumzia kifo cha Yesu msalabani.

Kusulubiwa msalabani kulichukuliwa kama laana. Kwa njia hii Yesu alifanyika laana. Kwa kufanya hivyo aliwaweka watu huru kupokea baraka za Mungu. Kila mtu anayemwamini Yesu anapokea uzima wa milele na Roho Mtakatifu.

Wagalatia 3:15-29

Mbegu ya Abrahamu ilikuwa njia ya kuzungumzia watoto waliokuja baada ya Abrahamu. Paulo alitumia neno hili kumuelezea Yesu. Yesu alikuwa ndiye kutoka ukoo wa Abrahamu ambaye ahadi za Mungu zilitimia kupitia kwake.

Sheria haikusimamisha ahadi ya Mungu ya kubariki mataifa yote kupitia Abrahamu. Hiyo

haikuwa sababu Mungu alitoa Israeli Sheria ya Mose. Mungu alitoa sheria ili kuwaonyesha Waisraeli jinsi alivyotaka waishi. Sheria ilifanya wazi mambo ambayo yalimpendeza Mungu na mambo ambayo yalikuwa dhambi. Iliwapa watu wa Mungu njia za kushughulikia matatizo yaliyosababishwa na dhambi zao. Kwa njia hii ilikuwa kama mwalimu au mlinzi aliyewachunga.

Lakini sheria haikuweza kuzuia nguvu ya dhambi. Yesu alifanya hivyo. Kila mtu anayemwamini Yesu na kumfuata amewekwa sawa na Mungu. Wao ni watoto wa Mungu. Wao ni sehemu ya familia yake bila kujali wao ni nani. Miongoni mwa waumini, hakuna mtu au kundi lililo bora au muhimu zaidi kuliko lingine. Wayahudi na Mataifa, watumwa na watu huru, wanaume na wanawake wote ni sawa. Wote wameunganishwa katika familia ya Mungu kwa sababu wanamfuata Yesu.

Wagalatia 4:1-20

Wakati wa Paulo, watoto na watumwa hawakuwa na mamlaka yoyote ndani ya familia. Paulo alitumia mfano huu kuwasaidia Wagalatia kuelewa zaidi kuhusu habari njema.

Aliwafafanua Wayahudi kama watumwa katika nyumba ya Mungu. Sheria ilikuwa kama mlinzi aliyewatazama. Paulo aliwafananisha Mataifa kabla ya kuwa waumini na watumwa wa miungu ya uongo.

Yesu alizaliwa chini ya mamlaka ya sheria. Hii ilimaanisha kwamba Sheria ya Mose ilikuwa kama mlinzi anayemwalia. Lakini yeye ni Mwana wa Mungu na si mtumwa. Yesu aliwakomboa wote wanaomwamini kutoka kwa sheria. Hii inamaanisha kwamba nguvu ya sheria haiwatawali tena waumini wa Kiyahudi. Na nguvu za miungu ya uongo hazitawali tena waumini wa Mataifa.

Badala ya kuwa watumwa, waumini wanachukuliwa kama watoto katika familia ya Mungu. Wanaweza kumwita Mungu Abba kama Yesu anavyofanya. Watapokea mambo mazuri ambayo Baba yao anao kwa ajili yao.

Hata hivyo, Wagalatia walikuwa wakirudi kwenye mambo ambayo hapo awali walikuwa watumwa. Paulo hakuweza kuelewa kwa nini. Walikuwa waaminifu sana walipoamini habari njema kwa mara ya kwanza. Paulo alitamani wawe wamejitolea kikamilifu kwa ukweli kuhusu Yesu.

Wagalatia 4:21-31

Kisha Paulo alitumia Hagari na Sara kama mfano. Alielezea tofauti kati ya kuwa mtumwa na kuwa mtoto katika familia ya Mungu.

Hajiri na mwanawe Ismaili waliishi kama watumwa katika nyumba ya Abrahamu. Paulo aliwafananisha na Wayahudi wanaoishi kama watumwa wa Sheria ya Mose. Hiyo ilianza wakati Mungu alipoanzisha agano na watu wake kwenye Mlima Sinai. Katika wakati wa Paulo, Wayahudi wengi waliokuwa wakiishi Yerusalemu bado walifuata sheria.

Kuzungumza kuhusu Mlima Sinai, Yerusalemu na Hagar kulimsaidia Paulo kueleza agano la Mlima Sinai. Sara na mwanawe Isaka waliishi kama watu huru katika nyumba ya Abrahamu. Paulo aliwalinganisha na waumini wanaoishi kama watoto wa Mungu katika agano jipya. Wanakuwa watoto wa Mungu kupitia nguvu za Roho Mtakatifu wa Mungu.

Paulo aliita nyumba yao Yerusalemu iliyo juu. Hili lilikuwa jina lingine la Yerusalemu Mpya. Akizungumzia Yerusalemu hiyo, Roho Mtakatifu na Sara walimsaidia Paulo kueleza agano jipya.

Paul alifundisha Wagalatia kwamba hawapaswi kuishi kama watumwa tena. Katika agano jipya hawahitaji tena kuishi chini ya mamlaka ya sheria. Walikuwa watu huru na wanapaswa kuishi kupitia nguvu za Roho Mtakatifu.

Wagalatia 5:1-12

Paulo aliwahimiza Wagalatia kukubali uhuru ambao Yesu aliwapa. Hata hivyo, walimu wengine waliwaambia kitu tofauti.

Walimu hao waliwaambia waumini wa Mataifa huko Galatia kwamba wanaume walipaswa kutahiriwa. Hilo lilipingana na kile waumini wa Kiyahudi huko Yerusalemu walikuwa wameamua katika Matendo sura ya 15. Paulo aliwaita walimu hawa wachochezi na alikasirishwa nao kwa sababu walifundisha mambo yasiyo ya kweli.

Paulo alieleza kwa nini mafundisho yao yalikuwa hatari: Yesu tayari alikuwa amewaweka waumini wa Mataifa sawa na Mungu. Hawakuhitaji kutahiriwa au kutii sheria za Kiyahudi ili kuwa sawa na Mungu. Ikiwa wangejaribu kufanya hivyo, walikuwa wakikataa neema ya Mungu.

Paulo aliwahimiza waumini wa Mataifa kuacha kuwa na wasiwasi kuhusu tohara. Alitaka

wazingatie kuwa na imani kwa Yesu na waonyeshe imani yao kwa kutenda kwa njia za upendo..

Wagalatia 5:13-26

Paulo alieleza jinsi waumini wa Galatia wanavyopaswa kutumia uhuru wao. Kuwa huru kutoka kwa sheria hakukumaanisha kuwa waumini wa Galatia wangeweza kufanya lolote walilotaka. Iliamaanisha kwamba walikuwa huru kumtii Mungu na kuwahudumia wengine kwa upendo.

Paulo alieleza kwamba kuna njia mbili za kuishi. Njia moja ni kudhibitiwa na dhambi. Hii inawafanya watu kufanya mambo maovu ambayo yanawadhuru wengine na wao wenyewe. Njia hizi za uovu hazina nafasi katika ufalme wa Mungu.

Njia nyingine ya kuishi ni kuongozwa na Roho Mtakatifu. Roho huwaongoza watu kusema hapana kwa kila kitu kinachokwenda kinyume na kile ambacho Mungu anataka. Roho huwaongoza watu kufuata mfano wa Yesu. Hii inaonekana katika jinsi watu wanavyofikiria, kuzungumza na kutenda.

Paulo alikuwa na jina kwa njia za kufikiri, kuzungumza na kutenda kama Yesu. Aliita matunda ya Roho Mtakatifu. Njia hizi hazitegemei sheria zinazodhibiti watu kutoka nje. Ni matokeo ya Roho Mtakatifu kubadilisha moyo wa mtu.

Wagalatia 6:1-10

Paulo aliwakumbusha waumini wa Galatia kufanya mema kwa kila mmoja. Walihitaji kuwa wanyenyekevu na wapole, hasa waliporekebishana.

Walihitaji kutoa kwa hiari kwa walimu waliowafundisha ukweli kuhusu Yesu. Na walihitaji kusaidia waumini wengine kwa mambo ambayo yalikuwa magumu kwao. Paulo alielezea hili kama kubeba mizigo mizito ya kila mmoja. Ni kile Yesu alifundisha watu kufanya katika sheria ya Kristo.

Wakati uo huo, kila muumini wa Wagalatia alipaswa kubeba mzigo wake mwenyewe. Hii inamaanisha kwamba kila mmoja anawajibika mbele za Mungu kwa chaguo wanazochagua. Wanaweza kuchagua kutenda kulingana na tamaa za dhambi, au wanaweza kuchagua kutenda kwa njia zinazompendeza Roho Mtakatifu.

Paulo alielezea chaguo hizi kama mbegu ambazo watu hupanda. Kinachotokea kutokana na matendo yao ni mavuno yanayovunwa. Wakati

watu wanapofuata mfano wa Yesu, mavuno ni uzima wa milele katika ufalme wa Mungu. Lakini mavuno ya matendo ya dhambi hupelekea kifo.

Wagalatia 6:11-18

Wayahudi waliomwamini Yesu kuwa ndiye Masihi hawakuwajibika kutii Sheria ya Musa. Hata hivyo, viongozi wa Kiyahudi waliwatendea vibaya Wayahudi ikiwa hawakutii Sheria ya Kiyahudi.

Baadhi ya waumini wa Kiyahudi huko Galatia hawakutaka kutendewa vibaya kwa kumfuata Yesu. Kwa hivyo walitaka kila mtu afikirie kwamba bado walifuata sheria zote za Kiyahudi.

Walijaribu pia kuwafanya waumini wa Mataifa kufuata sheria za Kiyahudi kuhusu tohara. Paulo alieleza kuwa sheria kuhusu tohara hazikuwa na umuhimu tena. Kinachojali ni kiumbe kipyamba ambacho Yesu alileta alipokufa msalabani.

Mwili wa Paulo ulikuwa na makovu kutokana na kutendewa vibaya kwa kumfuata Yesu. Alikuwa tayari kuteseka kwa kuwa wa Yesu.